**LAUSUNTO**

VNS 8/2025 ja VNS 9/2025
TaV@eduskunta.fi

## Suomen sähkönkäyttäjien lausunto Valtioneuvoston selonteosta kansallisesta energia- ja ilmastostrategiasta

Suomen sähkönkäyttäjät ry (ELFi) kiittää mahdollisuudesta lausua kantansa Valtioneuvoston selonteosta kansallisesta energia- ja ilmastostrategiasta.

Edustamme Suomessa sähkön netto-ostajia. Jäsenyrityksemme ovat yli 1 GWh vuodessa kuluttavia kaupan, teollisuuden ja palvelualojen yrityksiä, joille luotettavat sähkömarkkinat ovat keskeisiä liiketoimintojen kustannusten, kilpailukyvyn ja investointien näkökulmasta.

### ELFin yleiset kommentit

ELFin kommentit liittyvät ensi sijassa energia- ja ilmastostrategiaan, sillä sähkömarkkina-näkökulmasta markkinoiden suora vaikutus keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelmaan on vähäisempi.

Tiedoksenne, että ELFillä ei ole lausuttavaa keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelmaan, sillä siihen meillä ei ole muutosehdotuksia tai kommentteja.

1. Kantamme kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä ja nielujen kasvattamista koskien.
   Pidämme keskeisimpänä ohjauskeinona EU:n ja Suomen teollisuuden ja palveluiden kilpailukyvyn kehittymistä. Päästökaupassa syntyvä hinta teollisuuden CO2-päästöille ohjaa sekä uus- että korvausinvestointien toteutumista, ajankohtaa ja maantieteellistä sijoittumista. Jos globaalilla toimialalla operoivien yritysten kilpailukyky on heikko EU:n alueella, syntyvät edellä mainitut investoinnit EU:n ulkopuolelle. Tällöin päästöt vähenevät EU:ssa, mutta todennäköisesti lisääntyvät globaalisti. Vain kannattavat yritykset voivat investoida markkinaehtoisesti ilman tukia.

2. Mielestämme energia- ja ilmastostrategiassa olisi tärkeää olla perusteluineen ja vaikutusarvioineen maininta siitä, mikä on Suomen kanta markkinavakaus-mekanismiin. Lähtökohtaisesti vaihtoehdoilla on kaksi ääripäätä, markkinan likviditeettiä edistävä ja markkinaa vääristävä päästöoikeuksia varastoiva ja tuhoava rakenne?

3. Vetyä ja sähköpolttoaineita koskien ehdottaisimme pientä täsmennystä kohtaan 2.4 siten, että Suomen tavoitteena on tuottaa kannattavasti 10 % EU:n uusiutuvasta ja vähähiilisestä vedystä. Mielestämme tällä lisäyksellä osaltaan

Suomen Sähkönkäyttäjät ry
Lentäjäntie 3
01530 Vantaa

Puhelin 010 2354 888
Fax (09) 62 4462

info@elfi.fi
www.elfi.fi

Y-tunnus 2794775-5

EU transparency reg.
069250127054-82

valtiovallan toimesta sitoudutaan strategisesti ajatustasolla siihen, että vedyn tuotantoa tukevat muut mm. sähkömarkkinat ovat hinnaltaan kilpailukykyisiä, läpinäkyviä ja luotettavia.

4. Energiatehokkuuden edistämiseen liittyen kantamme on, että sähköistämistuki on ollut merkityksellinen komponentti energiatehokkuuden edistämisessä. Sen tulisi jatkua uuden viisivuotiskauden ajan, kuten keskeisissä kilpailijamaissammekin.

   Mielestämme Energiaviraston sivuilla olevat maininnat kuvaavat erinomaisesti tuen roolia: "Koko tukijärjestelmän aikana myönnetystä tuesta pitää käyttää vähintään 50 prosenttia kehittämistoimiin. Kehittämistoimien pitää edistää joko päästöjen vähentämistä, prosessien sähköistämistä, energiatehokkuutta tai uusiutuvan energian käytön lisäämistä." ja "Esimerkkejä toimista, jotka voivat johtaa tuotannon kasvihuonekaasupäästöjen välttämiseen tai vähentämiseen ovat muun muassa energian- tai materiaalien käytön tehostaminen, uusiutuvan energian käytön edistäminen, toiminnan sähköistäminen, kulutusjousto tai yhdistelmä näistä"

   Edellä lainatut viranomaisen sivuilta poimitut lauseet osoittavat tuen merkityksellisyyden kansallisen energiatehokkuuden edistämisessä.

5. Vastustamme strategiassa mainittua esitystä konesalien ja kaivostoiminnan sähköveroluokan muutoksesta useasta eri näkökulmasta. Ehdotus on ristiriidassa hallituksen omien linjausten ja strategioiden, yhteisten EU-tavoitteiden, puhtaan siirtymän sekä yleisesti hyväksytyn talousteorian kilpailukykynäkökulman kanssa. Mahdollisiksi puoltaviksi perusteiksi jäävät lähinnä poliittisen tahtotilan toteutuminen ja hyvin lyhytaikainen, rajallinen lisäys verokertymään. Tämä ei mielestämme ole riittävä peruste sisällyttää sitä osaksi energia- ja ilmastostrategiaa ilman laadukasta vaikutusarviota.

6. Mielestämme hallituksen EU-vaikuttamisen päätavoitteena tulisi olla Suomen kilpailukyvyn systemaattinen kehittäminen siten, että samalla myös EU:n kunnianhimoiset tavoitteet puhtaan siirtymän edistämiseksi toteutuisivat. Nykyinen kirjaus on valmis uhraamaan Suomen talouskasvun puhtaan siirtymän edistämiseksi. Puhdas siirtymä ja talouskasvu eivät ole ristiriidassa keskenään, mutta keskittymällä vain puhtaaseen siirtymään voidaan olla luomassa yhteiskuntaa, johon ilman valtion tai EU:n tukia ei ole mielekästä investoida.

7. Mielestämme EU-tavoitteissa tulisi näkyä myös eduskunnan talousvaliokunnan lausuma, jossa edellytetään valtioneuvoston toimivan aktiivisesti EU:ssa sähkön tukkumarkkinoiden markkinamallin kehittämiseksi nykyistä ennustettavammaksi ja oikeudenmukaisemmaksi.

Pasi Kuokkanen
Toimitusjohtaja
Suomen sähkönkäyttäjät ry